

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ**

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ**

ΑΘΗΝΑ 1999

Υπεύθυνος Ομάδας

Αλέξανδρος Καριώτογλου, Δρ. Θεολογίας

Ομάδα Σύνταξης

Στέφανος Καραχάλιας, Θεολόγος - Φιλολόγος

Κωνσταντίνος Μπελέζος, Δρ. Θεολογίας

Ανδρέας Χατζηχρήστου, Θεολόγος

Copyright (C) 1999: Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
Αδριανού 91, 105 56 Αθήνα

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή ανατύπωση ή φωτοτύπηση μέρους ή όλου του παρόντος βιβλίου, καθώς και η χρησιμοποίηση των ερωτήσεων που περιέχονται σ' αυτό σε σχολικά βοηθήματα ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό, χωρίς τη γραπτή άδεια του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
• ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	7
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1	
Ο ηθικός προβληματισμός και η χριστιανική θεώρηση της ηθικής	9
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2	
Εντολές και δόγματα συνταγές σκλαβιάς ή δρόμοι ελευθερίας;	14
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3	
Η ηθική συνείδηση	18
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4	
Τα κίνητρα των πράξεων στην ηθική ζωή	23
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5	
Η ελευθερία των ανθρώπων στις επιλογές και τις πράξεις του	28
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6	
Οι εξτρεμιστές της ελευθερίας. Η περίπτωση των “δια Χριστόν σαλών”	34
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 7	
Το κοινωνικό πρόβλημα	41
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 8	
Το όραμα της ειρήνης και η πραγματικότητα	50
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 9	
Η βούληση του ανθρώπου για διάκριση και δύναμη	59
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 10	
Το ανθρώπινο σώμα.....	66
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 11	
Τα δύο φύλα	72
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 12	
Η οικογένεια	81
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 13	
Ο σεβασμός της ανθρώπινης ζωής	89
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 14	

Βιοϊατρική και ηθική	95
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 15	
Παραβίαση και περιφρόνηση της ανθρώπινης ζωής (Φόνος - Θανατική Ποινή - Βασανιστήρια)	102
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 16	
Άρνηση και υποτίμηση της ανθρώπινης ζωής (Αυτοκτονία - Αυτοθυσία - Ευθανασία - Άμβλωση)	109
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 17	
Το πρόβλημα των ναρκωτικών (Η αναζήτηση του νοήματος της ζωής).....	116
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 18	
Ορθοδοξία και τεχνολογία	123
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 19	
Η Εκκλησία και το οικολογικό πρόβλημα	132
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 20	
Η πληροφορική και τα Μέσα Ενημέρωσης των Πολιτών (Μ.Ε.Π.)	141
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 21	
Άγχος, μοναξιά και περιθωριοποίηση	152
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 22	
Αλλοτρίωση.....	163
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 23	
Ο άνθρωπος στις χαρές και τις λύπες της ζωής	174
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 24	
Ο χριστιανός μπροστά στο θάνατο	184
• ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΛΙΓΟΛΕΠΤΟΥ ΚΑΙ ΩΡΙΑΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ..	197
• ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	199
• ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	206

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Αθήνα, 1999
Ο Πρόεδρος του Κ.Ε.Ε.

Καθηγητής Μιχάλης Κασσωτάκης

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥΣ

Οι διδακτικές ενότητες του βιβλίου της Γ΄ Λυκείου έχουν ως κύριο στόχο να πληροφορήσουν τους μαθητές για βασικά θέματα της Χριστιανικής Ηθικής.

Πρέπει εξαρχής να τονίσουμε ότι η Ηθική αποτελεί ένα κατ' εξοχήν ανθρωπολογικό μάθημα. Ιδιαίτερα θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε ότι το περί ήθους ερώτημα είναι ένα, αλλ' όμως οι απαντήσεις που δίνονται πολλές.

Όπως είναι γνωστό, κάθε κοσμοθεωρία προσπαθεί να δημιουργήσει το δικό της τύπο ανθρώπου. Οι άνθρωποι που συναντούμε καθημερινά δίπλα μας αντιπροσωπεύουν έναν ή πολλούς τέτοιους τύπους. Για παράδειγμα, ο Ελληνισμός έδωσε τη δική του απάντηση στο περί ήθους ερώτημα με τη γνωστή φράση “γνώθι σαυτόν”. Ο Χριστιανισμός, χωρίς να αγνοήσει την ελληνική απάντηση (και κάθε διαφορετική ανθρωπολογική θεώρηση), αναπτύσσει από τη δική του πλευρά τον προβληματισμό για τις προτεραιότητες της ηθική δράσης σε κάθε τομέα της ανθρώπινης ζωής.

Αυτό ακριβώς είναι το έργο της Χριστιανικής Ηθικής: να θέτει τις αρχές και τις προτεραιότητες της ανθρώπινης δράσης και να επισημαίνει τα όρια της προσωπικής ελευθερίας εν Χριστώ. Ποτέ και σε καμιά περίπτωση δεν αξιώνει τον αυταρχικό έλεγχο της προσωπικής και κοινωνικής ζωής των ανθρώπων.

Στο ερώτημα της χριστιανικής ηθικής για το ποιο είναι το πρότυπο και οι προτεραιότητες του χριστιανικού ήθους, την απάντηση μας δίνει ο ίδιος ο Χριστός. Ο Θεάνθρωπος με τη ζωή και τη διδασκαλία Του έδωσε το μέτρο και ανέδειξε την αξία του ανθρώπου, προτείνοντας ένα εντελώς νέο ήθος. Είναι το ήθος του εκκλησιαστικού ανθρώπου. Όλο το βάρος πέφτει στα κίνητρα του ανθρώπου, του ανακαινιζομένου εν Χριστώ εντός της Εκκλησίας, τα οποία αποτελούν συγχρόνως και τη δύναμη για κάθε του πράξη.

Κατά συνέπεια, εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία, στα πλαίσια της διδασκαλίας της Χριστιανικής Ηθικής, είναι να μπορέσουν οι μαθητές να οικειοποιηθούν τα ανάλογα κριτήρια για την αξιολόγηση της ανθρώπινης πράξης.

Ειδικότερα όσον αφορά στη αξιολόγηση του συγκεκριμένου μαθήματος, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του:

- Το βαθμό κατανόησης - από την πλευρά του μαθητή - της διάκρισης μεταξύ “κοσμικής” ηθικής και εκκλησιαστικού ήθους.
- Την ικανότητα του μαθητή να κατανοεί και να επεξεργάζεται κείμενα και διδασκαλίες εκκλησιαστικού ήθους, χριστιανικού πολιτισμού, φιλοσοφικού, κοινωνικού, λογοτεχνικού, αλλά και του νεότερου επιστημονικού στοχασμού.
- Το βαθμό κριτικής στάσης του μαθητή απέναντι στα παραπάνω.
- Την ικανότητα του μαθητή να αξιοποιεί θέσεις ηθικού προβληματισμού για την εξαγωγή προσωπικών συμπερασμάτων, βάσει αυθεντικών χριστιανικών κριτηρίων.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι πολλές διδακτικές ενότητες - λόγω της θεματικής τους - εκ των πραγμάτων παρουσιάζουν δυσκολίες. Οι μαθητές ίσως να μην έχουν τις απαραίτητες προσλαμβάνουσες παραστάσεις. Γι’ αυτό το λόγο, πέραν της βιβλιογραφίας του σχολικού εγχειριδίου, προτείνουμε σε κάθε διδακτική ενότητα μια σειρά από κείμενα για εργασίες δημιουργικές, οι οποίες θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν ευρύτερα το περιεχόμενο και τα ιδιαίτερα μηνύματα κάθε ενότητας.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι το παρόν εγχειρίδιο “Αξιολόγηση των μαθητών της Γ΄ Λυκείου στα Θρησκευτικά”, θα αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα στο δύσκολο έργο του Θεολόγου Εκπαιδευτικού σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών.